

Дело C-34/21

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

20 януари 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

21 декември 2020 г.

Жалбоподател:

Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer beim Hessischen Kultusministerium

Друга страна в производството:

Minister des Hessischen Kultusministeriums, в качеството на
ръководител на министерството

Предмет на главното производство

Законодателство на германските провинции относно представителството на персонала, и по-конкретно: правно основание на защитата на данните при обработването на данни на наети лица

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на член 88 от Регламент 2016/679; член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Трябва ли член 88, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива

95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) да се тълкува в смисъл, че за да представлява по-конкретно правило за гарантиране на защитата на правата и свободите по отношение на обработването на личните данни на наетите лица по трудово или служебно правоотношение, по смисъла на член 88, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, съответната законова разпоредба трябва да отговаря на изискванията, предвидени в член 88, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 за тези правила?

2. Може ли националната норма, дори когато очевидно не отговаря на изискванията на член 88, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО, все пак да продължи да бъде приложима?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (наричан по-нататък „Регламент 2016/679“), в частност член 88, както и член 5 и член 6, параграф 1, изречение първо, букви б) и е)

Цитирани разпоредби на националното право

Hessisches Datenschutz- und Informationsfreiheitsgesetz (Закон на провинция Хесен за защита на данните и свободата на информация, наричан по-нататък „HDSIG“), член 23, в частност член 23, параграф 1, изречение първо и параграфи 4 и 5

Hessisches Beamtenengesetz (Закон на провинция Хесен за държавния служител, наричан по-нататък „HBG“), член 86, параграф 4

Кратко представяне на фактите и на правния контекст

- 1 Страните спорят дали при въвеждането на онлайн учебни часове чрез системи за видеоконферентна връзка се изисква — наред със съгласието на родителите за техните деца или на самите пълнолетни ученици — и съгласието на съответните учители, или дали извършването в случая обработване на данни попада в обхвата на член 23, параграф 1, изречение първо от Hessisches Datenschutz- und Informationsfreiheitsgesetz, както и дали съгласно релевантните разпоредби на провинция Хесен относно представителството на персонала е налице право на съвместно вземане на решения или само на участие.

- 2 Както личи от волята на националния законодател, член 23 HDSIG и член 86 HBG са „по-конкретни правила“ по смисъла на член 88, параграф 1 от Регламент 2016/679.
- 3 Член 23, параграф 1 HDSIG, който съответства на член 26, параграф 1 от Bundesdatenschutzgesetz (Федерален закон за защита на данните, наричан по-нататък „BDSG“), гласи:

„Личните данни на наети лица могат да се обработват за целите на трудово или служебно правоотношение, когато това е необходимо за решението относно възникването на трудово или служебно правоотношение или — когато такова е възникнало — за осъществяването, прекратяването или уреждането на това правоотношение, както и за изпълнението на вътрешни мерки по планиране, организационни, социални и персонални мерки. Това важи и за упражняването или изпълнението на правата и задълженията, които произтичат от закон или от колективен трудов договор, от споразумение на равнище предприятие или на равнище администрация (колективни споразумения) и се отнасят до представяването на интересите на наетите лица. Лични данни на наети лица могат да бъдат обработвани с оглед разкриването на престъпления само когато фактически индиции, които трябва да са документирани, пораждаат съмнение, че субектът на данните е извършил престъпление в рамките на трудовото или служебното правоотношение, обработването е необходимо за разкриването и легитимният интерес на наетото лице да се изключи обработването няма преимущество, и по-специално, предвид на причината за обработването, естеството и обхватът на това обработване не са непропорционални.“

- 4 Във връзка с настоящото следва да се посочат и параграфи 4 и 5 от член 23 HDSIG. Те предвиждат следното:

„(4) Обработването за целите на трудовото или служебното правоотношение на лични данни, включително на особени категории лични данни на наети лица, е допустимо на основание колективни споразумения. В това отношение съдоговорителите са длъжни да зачитат член 88, параграф 2 [от Регламент 2016/679].

(5) Администраторът трябва да вземе подходящи мерки, за да гарантира, че по-специално са спазени залегналите в член 5 [от Регламент 2016/679] принципи за обработването на лични данни.“

- 5 В мотивите на проектозакона, по отношение на член 23, параграф 1 HDSIG се посочва, че „параграф 1 предвижда целите и условията, при които могат да бъдат обработвани лични данни преди, по време и след прекратяването на трудовото или служебното правоотношение, когато

това е необходимо за целите на посоченото правоотношение. В това отношение между интересите на публично- или частноправния работодател от обработването на данните и правата на личността на наетото лице трябва да се постигне справедлив баланс, който отчита двата интереса във възможно най-голяма степен.“

- 6 Доколкото член 23, параграф 7, изречение второ HDSIG препраща към HBG, в случая следва да бъде отчетен член 86, параграф 4, изречение първо HBG. Той предвижда:

„Работодателят може да събира лични данни за кандидати, държавни служители и бивши държавни служители само ако това е необходимо за възникването, осъществяването, прекратяването или уреждането на служебното правоотношение или за изпълнението на организационни, персонални и социални мерки, по-специално и за целите на планирането и използването на персонала, или ако правна норма или споразумение на равнище администрация позволява това. [...]“.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 7 Запитващата юрисдикция има съмнения дали член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG, респ. член 86, параграф 4, изречение първо HBG е норма, която следва да се счита за по-конкретно правило относно обработването на лични данни на наети лица съгласно член 88, параграфи 1 и 2 от Регламент 2016/679, защото залегналите в член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679 изисквания не са изпълнени нито със самата съответна норма, нито с допълнителни нормативни предписания на друго място в съответния закон. Всъщност съгласно както член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG, така и член 86, параграф 4 HBG, единственото правно основание за обработването на данните на наетите лица, респ. на държавните служители, е „необходимостта“.
- 8 Досежно въпроса доколко тези норми представляват допустимо конкретизиране по смисъла на член 88, параграфи 1 и 2 от Регламент 2016/679, националната съдебна практика, и по-специално практиката на трудовите съдилища, изхожда от постановката, че нормата в член 26, параграф 1, изречение първо BDSG, която на федерално равнище съответства на нормата на равнище провинция в член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG, е приложима към всякакво обработване на данни на наети лица, което надхвърля същинското договорно правоотношение — т.е. не само при необходимото обработване на данни във връзка с трудов договор, уредено още в член 6, параграф 1, буква б) от Регламент 2016/679.
- 9 Член 6, параграф 1, буква е) от Регламент 2016/679 изисква обработването да е необходимо за целите на легитимните интереси на администратора или на трета страна, освен когато пред такива интереси преимущество имат

интересите или основните права и свободи на субекта на данните, които изискват защита на личните данни.

- 10 Ето защо при всяко обработване на данни на наети лица, което излиза извън рамките на строго необходимото с оглед на трудовия договор, трябва да се прави претегляне на интересите във връзка с по-нататъшното обработване на данните на наетите лица, и то претегляне, което надхвърля простата „необходимост“, посочена в член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG, респ. в член 86, параграф 4 HBG. Всъщност основните права и свободи на субекта на данните, в случая — служителя или държавния служител, трябва да бъдат претеглени спрямо легитимния интерес на администратора, в случая — работодателя.
- 11 Според запитващата юрисдикция в националните норми за транспониране такова претегляне не е предвидено, що се отнася конкретно до процесното в случая обработване на данни на наети лица по трудово или служебно правоотношение. На национално равнище Bundesarbeitsgericht (Федерален съд по трудови дела, наричан по-нататък „BAG“) поддържа друго становище. В определение от 7 май 2019 г. BAG посочва, че с член 26, параграф 1, изречение първо BDSG (на който съответства процесният тук член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG) федералният законодател легитимно е използвал предпазната клауза, съдържаща се в член 88 Регламент 2016/679.
- 12 Обратно на тезата на BAG, запитващата юрисдикция е на мнение, че само по себе си указването в член 23, параграф 5 HDSIG (със същата формулировка като член 26, параграф 5 BDSG), че администраторът е длъжен да спазва залегналите в член 5 от Регламент 2016/679 принципи, не удовлетворява изискванията на член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679. Всъщност член 5 от Регламент 2016/679 не съдържа никаква специална гаранция за основните права и интереси именно на наетите лица. В това отношение посочването в националната норма относно защитата на данните на наетите лица (член 23 HDSIG, респ. член 26 BDSG) на тази разпоредба от Регламент 2016/679 не е от полза.
- 13 Ето защо според запитващата юрисдикция член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679 не е транспониран в националните норми. Съгласно член 88, параграф 2 конкретизиращите правила на държавите членки, в случая — член 23, параграф 1 HDSIG (респ. на федерално равнище — член 26, параграф 1 BDSG) и член 86, параграф 4 HBG, трябва да включват подходящи и конкретни мерки за защита на човешкото достойнство, законните интереси и основните права на субекта на данните, по-специално по отношение на прозрачността на обработването, предаването на лични данни в рамките на група предприятия или група дружества, участващи в съвместна стопанска дейност, и системите за наблюдение на работното място. Възприемането в националните разпоредби за транспониране само на

принципа на „необходимост“ обаче не представлява конкретизиране на изискванията, прогласени в член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679.

- 14 Действително, в тази насока законодателят по принцип е признал и отчел член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679, доколкото изисква същият да бъде спазван при колективните споразумения, но нито в самия закон, нито в мотивите към съответната законова уредба се е занимал с или е изпълнил списъка с изисквания по член 88, параграф 2.
- 15 Идеята национална разпоредба да бъде тълкувана в смисъл, че администраторът е длъжен да отчита член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679 във връзка с упоменатите там изисквания, е неуспешна, доколкото Регламентът изисква самите норми да включват в своя обхват подходящи и конкретни мерки за защита на човешкото достойнство, законните интереси и основните права на субекта на данните, включително системите за наблюдение на работното място. Съответно член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679 предвижда задължение за зачитане от националния законодател в съответната национална правна уредба и не е просто правна норма, която правоприлагащите органи трябва допълнително да зачитат. Всъщност правоприлагащите органи не са адресат на член 88, параграф 2 от Регламент 2016/679.
- 16 Във връзка с това запитващата юрисдикция няма как да приеме и че член 88, параграф 1 от Регламент 2016/679 във връзка с член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG е *lex specialis* спрямо член 6, параграф 1, изречение първо, буква б) от Регламент 2016/679 по отношение на осъществяването на трудовото или служебното правоотношение, защото при съставянето на текста на член 23 HDSIG очевидно член 88, параграф 2 от Регламент като цяло не е бил отчетен.
- 17 Ето защо пред запитващата юрисдикция се поставя въпросът дали член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG и член 86, параграф 4 HBG — предвид и на другите разпоредби на съответния закон — отговарят на изискванията на член 88, параграфи 1 и 2 от Регламент 2016/679 или не, респ. дали въпреки че нарушават тези изисквания, продължават да са приложими.
- 18 Ако в настоящия случай член 23, параграф 1, изречение първо HDSIG и член 86, параграф 4 HBG всъщност не са правно основание за мярката, планирана от другата страна в производството (Minister des Hessischen Kultusministeriums), относно обработването на данните на наетите лица при системите за видеоконферентна връзка, ще трябва да се създаде такова правно основание. Подобно правно основание би могло да бъде възникването на служебно правоотношение между страните в производството съгласно член 23, параграф 4 HDSIG.